

Associació Catalana de Psicopedagogia
i Orientació Educativa i Professional

Des de l'Associació Catalana de Psicopedagogia i Orientació Educativa i Professional (ACPO) i en el marc de la fase de consulta prèvia a l'elaboració del Decret d'Orientació Educativa, s'ha elaborat el present document que recull les propostes i reflexions de diferents membres de l'entitat a l'entorn de les qüestions plantejades.

Des d'ACPO es vol posar en valor la necessitat d'escoltar, visibilitzar i incorporar les mirades, les veus, les experiències i coneixements del conjunt de professionals vinculats a l'àmbit de l'orientació, així com l'alumnat i les famílies.

És des d'aquesta perspectiva que s'ha considerat oportú recopilar de forma íntegra les diferents aportacions realitzades per membres de l'entitat.

Associació Catalana de Psicopedagogia
i Orientació Educativa i Professional

1. Quins aspectes del sistema actual d'orientació educativa considereu que convindria millorar?

[Aportació 1]

- a. Cal millorar el desplegament del Decret 150/2017 d'un sistema educatiu inclusiu, atès que orientar és incloure i orientació és inclusió.
- b. De manera especial, cal avançar per tal que, *“en les transicions entre cursos, etapes i centres educatius, els centres han d'assegurar els mecanismes de coordinació i traspàs d'informació que facilitin i assegurin la coherència educativa i la continuïtat formativa”*. (**DECRET 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.**)
- c. Cal millorar en la implementació de les actuacions proposades en el document: **L'orientació educativa i l'acció tutorial al llarg i en cada una de les etapes educatives i ensenyaments. Aprenentatge i formació continuats. Desembre 2018**
- d. Per millorar l'orientació de l'alumne cal parlar de processos d'orientació amb la incorporació a les programacions (individuals, de grup, de projecte, de centre) de totes les etapes educatives d'objectius i continguts relacionats amb l'orientació i la inclusió, com ara els processos d'aprenentatge, el desenvolupament de la personalitat i l'autoconeixement, i la potenciació de l'autoestima i l'autoconfiança de l'alumnat, de manera que es planifiquin i s'avaluin en totes les situacions d'ensenyament-aprenentatge.

Segons la meva experiència, a secundària, batxillerat i cicles formatius, en general, quan es parla d'orientació educativa es tendeix a pensar en “el” moment concret en què l'alumne “ha de donar-nos/donar-se” una resposta a la pregunta “i ara, què?”, quan acaben els ensenyaments obligatoris, o quan, abans de poder-los acabar,

volen abandonar la seva formació, o quan han de triar especialitat o dedicació laboral.

I, moltes vegades, no s'entén que, per poder respondre aquesta pregunta, l'alumne fa un procés en què es va construint com a persona, al llarg de la seva escolaritat, tenint lloc, alhora, un procés d'orientació on intervenim, de manera més o menys planificada i més o menys conscient, tots els professionals de l'educació implicats en la seva evolució.

- e. Cal canviar la denominació del rol i lloc de treball als centres de secundària del professorat especialista en psicopedagogia i orientació, d'acord amb la seva especialitat i les seves funcions. El fet que s'anomeni "l'orientador" o "orientadora" als professors d'aquesta especialitat, tant en els centres i en els serveis de la zona, com també en les mateixes normatives i documents del Departament d'Educació, provoca, principalment, que:
- S'entengui l'orientació desvinculada de la funció docent i dels processos d'ensenyament-aprenentatge.
  - S'identifiquin els professors i les professores d'aquesta especialitat com els encarregats i responsables de les tasques relacionades amb l'orientació de l'alumnat.

Això perjudica els processos d'orientació en què, per la mateixa tasca educativa, intervenen tots els professionals del centre.

[Aportació 2]

- Cal desplegar el decret 150/2017 i portar-lo a terme. En els centres educatius es poden fer coses que actualment en poques ocasions es porten a terme i caldria millorar:
- Els professionals d'orientació educativa han de tenir una **mirada positiva vers la inclusió** i treballar per atendre a TOT l'alumnat dins l'aula i personalitzant el seu aprenentatge. Per exemple, encara avui hi ha professionals d'orientació educativa que treballen amb l'alumnat amb suport educatiu fora de l'aula, fet que hem d'evitar.
- Cal que l'equip d'orientació i l'equip directiu es coordinin i treballin conjuntament per impulsar i **liderar una resposta d'aprenentatge personalitzat** per a tothom. Cal liderar i apostar per incorporar d'una

Associació Catalana de Psicopedagogia
i Orientació Educativa i Professional

vegada per totes les **mesures universals**. Aquestes afavoreixen tot l'alumnat.

- Per personalitzar hem de crear objectius d'aprenentatge per tot l'alumnat. Els alumnes que necessitin adaptacions se'ls han de crear **objectius d'aprenentatge personalitzats** per poder avaluar correctament el seu aprenentatge. Aquests han de constar en el PI (en cas que l'alumne/a en tingui).
- Hem d'aconseguir de fer PI's que siguin documents de treball útils.
- Hem de treballar amb l'alumnat la importància d'aprendre amb sentit i donar eines per treballar com aprenem i construïm nou coneixement.
- Cal que les CAEI, també siguin espais de debat pedagògic i es donin resposta a situacions d'aprenentatge per l'alumnat.
- Cal revisar el paper de l'EAP i els orientadors de centre per aconseguir que realment puguin sumar i treballar en equip.
- L'orientació s'ha d'entendre com una feina de tots i totes les docents, però les orientadores hem de ser capaces de liderar aquest procés amb el suport de l'ED i un decret que ens empari.
- L'orientació acadèmica i vocacional s'ha de fer durant tota l'escolarització, no només al final d'una etapa.
- El consell d'orientació se li ha de donar sentit.
- S'ha de donar espai a equips docents per parlar de l'alumnat. L'orientadora ha de donar suport aquests equips per donar-los eines diverses (com aplicar mesures universals, escollir quines poden anar bé, metodologies, treball amb famílies...).
- S'ha de desenvolupar una part important de la feina dels orientadors/es que és el de suport a la comunitat educativa. S'ha de pensar bé com poden les famílies interactuar i participar en els centres.
- Noves formes de treballar les coordinacions amb altres professionals de Salut mental. Obrir les perspectives per aquest alumnat.
- Creació dels nous grups classe amb caràcter heterogeni (encara avui existeixen grups homogenis).

Associació Catalana de Psicopedagogia
i Orientació Educativa i Professional

[Aportació 3]

Si com es diu des del Departament d'Educació, l'orientació és una disciplina, cal estudi i recerca sobre la mateixa.

Seria bo definir millor què s'entén per orientació educativa i com es reflecteix en els diferents elements del currículum.

Convé vertebrar com es fa l'orientació al llarg de totes les etapes educatives i quines corresponsabilitats hi ha tant pel què fa als centres educatius com altres agents socials, etc. si escau, quina és la xarxa de l'orientació?. En aquesta vertebració seria bo definir i estructurar les mesures que es proposen per a tot l'alumnat i aquelles que poden ser específiques per a moments, situacions o contextos concrets així com la degradació de suports que són necessaris i que possiblement correspondrien a professionals específics.

Com es detecten les necessitats en orientació educativa? I aquestes no es refereixen només a l'alumnat i les famílies, sinó a la formació dels professionals als recursos que es necessiten i a la xarxa que cal conformar, entre d'altres.

Sovint és possible fer un ús esbiaixat de les accions al voltant de l'orientació educativa en funció de criteris subjectius o ideologies de centre,... Com es poden establir unes bases ètiques i ponderar els factors que formen part de les creences i no dels drets?

No està consolidat el concepte d'orientació educativa com a procés on el centre és l'alumne en context, sota criteris d'equitat i en el marc d'un sistema inclusiu. El coneixement d'aspectes contextuais de l'alumne es poden utilitzar fàcilment com a fets limitants i no com a barreres que cal minimitzar.

Associació Catalana de Psicopedagogia
i Orientació Educativa i Professional

2. Quins elements de caràcter personal o material creieu que caldria disposar per oferir un sistema d'orientació educativa de qualitat?

[Aportació 4]

- a. Un bon treball en xarxa entre centres, serveis educatius i altres serveis i entitats de la zona.
- b. La incorporació de professionals especialistes en psicopedagogia i orientació en els serveis educatius CREDV, CREDA i CRETDIC. Compareixença d'ACPO a la Comissió d'Estudi sobre el Desplegament d'un Sistema Educatiu Inclusiu
- c. La incorporació de professionals especialistes en psicopedagogia i orientació també en els ensenyaments post-obligatoris i de transició a la vida adulta. Compareixença d'ACPO a la Comissió d'Estudi sobre el Desplegament d'un Sistema Educatiu Inclusiu
- d. Millorar la difusió de la formació, materials i experiències que ja disposa el Departament d'Educació en matèria d'orientació, i ampliar-los.
- e. Els participants a les formacions en matèria d'orientació sempre han de ser equips de centre formats per: un membre de l'equip directiu, un o dos mestres/un o dos docents, i el mestre especialista en educació especial/el professor especialista en psicopedagogia i orientació, segons sigui de primària o secundària.

[Aportació 5]

- Espais de coordinació amb equips docents.
- Espais de formació amb el claustre per anar formant una línia de centre orientadora i inclusiva. Falta temps, hores, reconèixer la feina i valorar aquesta figura.
- Formació de qualitat.
- Treball en xarxa amb:
  - Serveis específics.
  - Serveis socials
  - CSMIJ
  - Hospitals de dia
  - Centre cívic

Associació Catalana de Psicopedagogia
i Orientació Educativa i Professional

- serveis per suport a la dona
- ...
- Més orientadors/es per centre educatiu.
- Coordinació amb primària (més enllà del traspàs de 6è - 1r d'ESO).
- Orientadors a les etapes postobligatòries.
- Orientació als CFGM i CFGS.

[Aportació 6]

No tots els recursos que es necessiten formarien part dels que la pregunta anomena de caràcter personal o material.

Si parlem de “sistema” d’orientació educativa, ha de vincular-se al currículum, a les mesures i suports organitzatius, personals i materials del centre i amb interdependència amb estructures socials, laborals, etc. que comparteixin objectius i responsabilitats en el procés. Per tant es requereix de professionals, recursos més i protocols enllà del Departament d’educació.

Una mena d’índex o indicadors d’avaluació sobre el procés, les mesures que afavoreixen l’equitat i el criteris ètics que fonamenten l’acompanyament en la presa de decisions.

Protocols que facilitin l’escolta de la veu dels implicats en el procés, sobretot d’aquells que són els destinataris de la funció orientadora i en especial els més vulnerables.

Gradació de mesures i suports per a l’orientació.

Associació Catalana de Psicopedagogia
i Orientació Educativa i Professional

3. Considera que s'ha descrit adequadament la problemàtica relacionada amb l'orientació educativa als centres educatius?

[Aportació 7]

A secundària, batxillerat i cicles formatius, el desconcert, els dubtes, els neguits que manifesten alguns alumnes, i les seves famílies, quan han de prendre decisions sobre els seus futurs estudis i/o dedicació laboral formen part, per una banda, de la pròpia presa d'aquesta decisió, atès que és una decisió prou important com perquè no els neguitegi.

Però, en ocasions, aquest desconcert té a veure amb la seva poca autoconsciència sobre qui és i què vol, dels seus interessos, habilitats, capacitats, aptituds i valors, qüestions que cal treballar de manera planificada i coordinada en les programacions i al llarg de tota l'escolarització.

[Aportació 8]

Pel que fa l'oferta dels CFGM hi ha alumnat que no té possibilitats d'entrar al cicle que li agradaria, acaba fent batxillerat (perquè tenen accés directa i finalment acaben abandonant).

Per altra banda, s'ha d'ampliar l'oferta per l'alumnat amb NEE:

- Cal ampliar l'oferta d'IFE.
- En cas que obtinguin el títol de secundària cal oferir suport i orientació a la nova etapa educativa. En la majoria de casos no hi ha aquest suport i l'alumnat acaba fracassant.

Els centres educatius hem d'aconseguir que l'educació obligatòria no reproduïxi desigualtats i doni eines i capital cultural a tot l'alumnat. (Moltes vegades no ho aconseguim i aquest és un punt dèbil del sistema i una problemàtica no resolta).

Casos en augment de salut mental, dificultats de coordinació amb serveis especialitzats.

Associació Catalana de Psicopedagogia
i Orientació Educativa i Professional

[Aportació 9]

Parlar de problemàtica associada a l'orientació educativa en els centres educatius és un enfocament que situa les dificultats en la mateixa orientació educativa i no en el conjunt del sistema educatiu i/o social. Per a descriure allò que s'ha de mantenir, allò que s'ha de millorar, el que s'ha d'abolir i el que cal implementar, s'ha de tenir un enfocament més ampli. La pregunta hauria de ser diferent i situar la problemàtica en l'orientació educativa és esbiaixat.

Associació Catalana de Psicopedagogia
i Orientació Educativa i Professional

4. Hi ha aspectes que no s'han tingut en compte i que haurien de ser valorats per l'Administració Educativa de la Generalitat de Catalunya?

[Aportació 10]

Caldria fer possible “la coordinació interdepartamental per a l'atenció integral de l'alumne i per a la transició a la vida adulta, mitjançant l'orientació i el seguiment del seu itinerari formatiu”. (**DECRET 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.**)

Aquesta coordinació interdepartamental s'hauria de fer en una Comissió tècnica permanent amb representants dels Departaments d'Educació, Salut, Drets Socials i Treball.

[Aportació 11]

L'Administració hauria d'establir les bases i el sistema per tal de garantir la igualtat d'oportunitats i activar recursos escaients. Quan l'orientació educativa ha d'estar lligada al context, sense possibilitat d'acompanyar a les persones en un conjunt de possibilitats equiparables esdevé parcial i tendenciosa.

L'administració hauria d'analitzar la situació existent i ser transparent per tal de donar informació i capacitar als centres educatius i, sobretot a infants, adolescents, famílies i als agents que tenen més atribucions en temes d'orientació educativa. No es pot orientar, donar sentit quan els marges d'incertesa són grans i les decisions que s'han de prendre generen greus desavantatges.

L'Administració hauria de fer els tràmits pel què fa a places escolars, mesures, suports, etc. abans de l'època de preinscripció i matrícula.

L'Administració hauria de donar valor a tots els itineraris educatius i vetllar per minorar l'abandonament escolar, torbant també alternatives socials, laborals i de formació per quan aquest es fa efectiu.

Associació Catalana de Psicopedagogia
i Orientació Educativa i Professional

5. S'haurien de preveure altres objectius diferents? Quins?

[Aportació 12]

Revisar i millorar la formació inicial i permanent de mestres de primària i professorat de secundària (amb la coordinació entre Departament d'Educació i Universitats), incorporant i/o aprofundint en objectius i continguts relacionats amb l'orientació i la inclusió, com ara: els processos d'aprenentatge, el desenvolupament de la personalitat i l'autoconeixement, i la potenciació de l'autoestima i l'autoconfiança de l'alumnat.

[Aportació 13]

Definir què es considera orientació educativa i quins són els seus estàndards.

Associació Catalana de Psicopedagogia
i Orientació Educativa i Professional

6. Quines propostes d'actuació en matèria d'orientació caldria prioritzar i/o afegir?

[Aportació 14]

- a. Creació d'una Comissió tècnica permanent amb representants de les diferents etapes educatives, ensenyaments i de la Direcció General d'Educació Inclusiva del Departament d'Educació per avançar en l'actualització i implementació de les propostes i actuacions presentades en el document: **L'orientació educativa i l'acció tutorial al llarg i en cada una de les etapes educatives i ensenyaments. Aprenentatge i formació continuats. Desembre 2018**
- b. Avançar en el desplegament del Decret 150/2017 d'un sistema educatiu inclusiu.
- c. Tenir presents les propostes, aportacions i valoracions dels quatre grups de treball de la Taula de participació per un Sistema Educatiu Inclusiu (TaPSEI), octubre 2022/gener 2023.
- d. Seguir repensant l'informe de reconeixement NESE que ha d'elaborar l'EAP, si escau: si volem superar la mirada del dèficit, caldrà superar les categories i la focalització d'un plantejament clínic, i caldrà fer-ho amb el treball conjunt de tots i totes les professionals que intervenen en aquest procés, amb les famílies i amb les diferents conselleries per la necessitat de compartir criteris. Compareixença d'ACPO a la Comissió d'Estudi sobre el Desplegament d'un Sistema Educatiu Inclusiu
- e. Preveure espais i processos d'acompanyament psicopedagògic als docents perquè les CAEI resulten insuficients i no permeten la vertebració de converses i diàlegs sobre les que haurien de pivotar els processos de presa de decisions. Compareixença d'ACPO a la Comissió d'Estudi sobre el Desplegament d'un Sistema Educatiu Inclusiu

Associació Catalana de Psicopedagogia
i Orientació Educativa i Professional

[Aportació 15]

Més enllà de qüestionar i organitzar l'orientació educativa, cal analitzar les barreres del sistema i dels diferents agents que limiten el procés.

Entenent el paper de corresponsabilitat dels diferents actors, es necessiten referents i pràctiques de referència per tal que es puguin canviar les creences, sovint enfocades més en les etiquetes i els aspectes limitants que en les oportunitats.

Cal analitzar i potenciar allò que va bé i que està sent positiu. La diligència de la consulta parla mot d'aspectes negatius i no dels que permeten evolució i creixement.